

ITÄMEREN ALUEEN JÄNNITTEIDEN HISTORIAA

Sampo Ahton esitelmä Tallinnan risteilyllä 4.10.2017

Ruotsin 1600-luvulla saavuttama Itämeren herruus ei perustunut varallisuudelle eikä tarpeeksi suurelle potentiaalille. Se oli käytännyt hyväkseen naapurien heikkoutta ja pystynyt siten luoamaan suurvalta aseman. Tämä asema romahti aika moisten taistelujen jälkeen 1700-luvun alussa vähän niin kuin korttitalo. Ruotsille jäi Itämeren eteläosan alueita aina Napoleonin sotiin saakka, mutta ne alueet aiheuttivat omistajalleen enemmän haittoja kuin iloa, sillä niiden takia Ruotsi joutui osalliseksi sellaisiin eurooppalaisiin konflikteihin, joihin sillä muuten ei ollut osaa eikä arpaa. Ruotsin häviämä suurosta nosti Venäjän Itämeren herraksi eikä Ruotsi kysynyt enää sen asemaa vaarantamaan. Kun ruotsalaiset olivat hävinneet, niin parissa seuraavassa sodassa Ruotsi oli hyökkääjänä, ja sen venäläiset aina mielellään ottavat esille kun he esittävät heitä vastaan aina hyökätyn.

Näin he unohtavat kaikki omat hyökkäyksensä. 1740 - 41 ns. Hattu-puolue päätti aloittaa sodan Venäjää vastaan täysin valmistautumattomana. Siihen tehtiin kolme vaihtoehtoa: Kun Venäjä voitetaan, niin silloin siirretään raja Uralille saakka. Jos tulee tasapeli, niin silloin vedetään raja vain Vienanmereen saakka ja jos häviitään, niin vaaditaan vain se mikä menetettiin Pohjan Sodassa, eli Pietarikin vaaditaan. Koko sota oli yhtä illusionäärinen – eli Ruotsi pystynyt Venäjän valta-asemaa enää murskaamaan ja Venäjä hallitsi nyt Baltiaa ja Puolakin, joka oli ollut Itämeren valtio, tuhohtin Puolan jaossa Venäjän saadessa siitä leijonan osan. Itämeren etelärannikko Preussia lukuun ottamatta tuli Venäjän hallintaan. Kun venäläiset sitten vielä valtasivat Suomen ja liittivät sen suuriruhtinaskuntaan valtakuntaansa 1812 lopullisesti, niin aikaisempi ruotsalainen Itämeri oli muuttunut venäläiseksi Itämereksi.

Yksi uhkatekijä kuitenkin oli ja se oli Preussi, joka kohta yhdistikin Saksan. Kun muistamme sen ajan Saksan, niin sehän ulottuu itään aina Königsbergiin asti ja siitä vähän pidemmällekin. Itämeren etelärannikko, joka toisen maailmansodan jälkeen annettiin Puolalle, oli tuolloin Saksaa. Venäjän itämerenherruutta häiritsi nouseva Saksa selvästi. Se ei ollut ainoa vaara. Me olemme tottuneet siihen, että ei länsivallat tänne kaukaiselle Itämerelle ainakaan tukeudu, mutta Kriminsodan aikana nekin tuli tänne. Englantilais-ranskalainen laivasto 1854 hävitti Bomarsundin linnoituksen ja seuraavana vuonna pommitti Viaporinakin ja tekivät tuhotöitään Loviisan ja Kotkan luona sekä Viipurinlahdella ja kävivät jopa Pietarissa Kronrattadin edustalla. Tämä vihollinen tuli kovin kaukaa ja kaikki tällaiset asiat ovat venäläisten muistissa. Näiden tapahtumien seurauksena Ahvenanmaasta tuli demilitarisoitu alue ja nämä kansainväliset sopimukset ovat edelleen voimassa. Meillehän se on hankalaa vaikka sanotaankin, että ei siitä mitään haittaa ole – niin onhan siitä. Me olemme velvollisia sitä puolustamaan, mutta emme voi sitä linnoittaa emmekä pitää siellä joukkoja. Tietenkin meillä on suunnitelma että jos tulee se kamala tapaus X eli sota, niin me äkkii miehitämme Ahvenanmaan. Pakkohan suunnitelmat on olla, mutta paljon helpompaa olisi, kun Ahvenanmaa olisi jo meillä. Tositiilanteessa

Yksi uhkatekijä kuitenkin oli ja se oli Preussi, joka kohta yhdistikin Saksan. Kun muistamme sen ajan Saksan, niin sehän ulottuu itään aina Königsbergiin asti ja siitä vähän pidemmällekin. Itämeren etelärannikko, joka toisen maailmansodan jälkeen annettiin Puolalle, oli tuolloin Saksaa. Venäjän itämerenherruutta häiritsi nouseva Saksa selvästi. Se ei ollut ainoa vaara. Me olemme tottuneet siihen, että ei länsivallat tänne kaukaiselle Itämerelle ainakaan tukeudu, mutta Kriminsodan aikana nekin tuli tänne. Englantilais-ranskalainen laivasto 1854 hävitti Bomarsundin linnoituksen ja seuraavana vuonna pommitti Viaporinakin ja tekivät tuhotöitään Loviisan ja Kotkan luona sekä Viipurinlahdella ja kävivät jopa Pietarissa Kronrattadin edustalla. Tämä vihollinen tuli kovin kaukaa ja kaikki tällaiset asiat ovat venäläisten muistissa. Näiden tapahtumien seurauksena Ahvenanmaasta tuli demilitarisoitu alue ja nämä kansainväliset sopimukset ovat edelleen voimassa. Meillehän se on hankalaa vaikka sanotaankin, että ei siitä mitään haittaa ole – niin onhan siitä. Me olemme velvollisia sitä puolustamaan, mutta emme voi sitä linnoittaa emmekä pitää siellä joukkoja. Tietenkin meillä on suunnitelma että jos tulee se kamala tapaus X eli sota, niin me äkkii miehitämme Ahvenanmaan. Pakkohan suunnitelmat on olla, mutta paljon helpompaa olisi, kun Ahvenanmaa olisi jo meillä. Tositiilanteessa voi tällaisten asioiden hoitaminen osoittautua jopa hankalaksi. Se on kuitenkin perintöä siltä ajalta, jolloin Venäjän herruus oli jo kärsinyt, vaikka se kartalta näyttikin hyvältä. Saksa yhdistyi 1871 ja siitä tuli mahtava Bismarckin luoma Saksan valtakunta ja se ryhtyi varsinkin Wilhelm II:n aikana luoamaan itselleen suuria laivastoja, jotka tosin oli tarkoitettu kilpailiksi englantilaisille mutta mahdollisesti myös venäläisille. Kielin kanava, joka valmistui 1898, mahdollisti myös tämän laivaston liikkumisen kevyesti Pohjanmereltä Itämerelle tai päinvastoin eli se lisäsi Saksan liikkumatilaa. Seurauksena oli Venäjän varustautuminen. Kumpikin osapuoli näkee toisen mörkönä ja syntyy kilpavarustelutilanne ja näin kävi Saksalle ja Venäjällekin huolimatta siitä, että niiden hallitsijat olivat serukuksia Willi ja Nikki oli lempinimet, jolla he toisaan kutsuivat. Tulee aina mieleen kun nykyiset EU-johtajat aina halailevat toisiaan evätkä kuitenkaan ole serkuksia ja kun sekään ei estä vihollisuuksia niin kuinka sitten nämä halalut tms.

Kilpavarustelu siis alkoi, mutta sitten Venäjän kävi huonosti. Se lähti laulaen sotaan Japania vastaan. Pienet keltaiset apinat oli kuulemma helpo nuppu kukistaa. Venäjän koko Itämeren mahtava ja suuri laivasto lähti sinne Kaukoihin. Seikkailurikkeen matkan jälkeen ammutaan englantilaisia katkaistalukia Pohjanmereltä luultaan niitä japanilaisiksi, josta meinasii tulla sota Englantia vastaan, laivasto päätyi Tshushimaan ja meren pohjaan. Sinne meni koko laivasto ja nyt Venäjällä ei ollut Itämerellä merivoimia pikku purkkeja lukuun ottamatta. Jotakin oli tehtävä kun Saksalla oli suuri laivasto ja niin Venäjä ryhtyi linnoittamaan rannikoita. Siitähän meillä on jäljellä ns. Pietari Suuren Merilinnoitus, joka ei suinkaan ole Pietari Suuren ajalta vaan tältä ajalta korvauksena tuolle upotetulle laivastolle. Siltä ajalta meillä Etelä-Suomessa olevat saarlinnoitukset ovat peräisin. Samoin Suomenlahden eteläpuolella olevat niia Saksan rajalle saakka. Sitten kun tuo sota puhkesi, kävi ilmi, että Venäjän nöyryytettyä ja pohjaan nöyryttyä ja se menetti suuria alueita ja joutui tunnustamaan Suomen, Baltian, Valko-Venäjän, Ukrainan ja Kaukasuksen valtiot – vähän niin kuin nykyäänkin. Mutta sitten Saksa menetti kuitenkin sodan lännessä ja Brest-Litovskin rauh purkaantui. Venäjä palasi taas Itämerelle, mutta heikentyneenä. Se oli menettänyt ranta-alueistaan Suomen ja Baltian maat, samoin Puolan ja joutui tyytymään melkoiseen aluetappioon. Siellä ryhdyttiin rakentamaan Neuvostoliittoa ja sille kahdenlaiset suunnitelmat. Kaikkila valtioillahan on aina puolustussuunnitelmat ja niin Neuvostoliitollakin. Kannaksen rajaan linnoitettiin puolustusta varten. Mutta Neuvostoliitto oli myös vallankumousvaltio, jonka tarkoituksena oli levittää ideologiaansa kautta maailman.

Maa-ilmanvalvankumus, vaikka siitä virallisesti luovuttiin, kuului NL:n ohjelmaan. Aggressiivista

hyökkäysohjelmaa ei tietenkään tunnustettu, mutta se oli olemassa. Esimerkiksi Suomen valtaussuunnitelmat tehtiin. Puolustussuunnitelmat olivat tietenkin kuten kaikilla valtioilla tai ainakin suurilla valtioilla. Siellä on myös mappi Ö, josta löytyy ne mahdolliset hyökkäyssuunnitelmat. Se on ihan luonnollista. Tällaisella pienellä valtiolla kuten meillä, on varmaan vain puolustussuunnitelma – tuskin meillä on mappi öötä, miten valtaamme Pietarin takaisin (kenraali Olli Nepposen ääni: ”Ei ole”). Suurvaltioilla on puhuvatpa ne mitä tahansa ja iso ongelma on siinä, että kun puhutaan epäluulosta, niin kumpikin puoli vilpittömästi usko, että sillä vastapuolella on nimenomaan hyökkäyssuunnitelmat. Niin se on varmaan tälläkin hetkellä. Venäjällä uskotaan kaikki mahdollinen paha Yhdysvalloista ja Natosta ja lännen puolella kaikki mahdollinen paha Putinin yrityksistä, että kyllä se kuitenkin jotakin kamalaa hauoto. Tässä on se vaara, että kun ihan vilpittömästi uskotaan, että naapurilla on pahat aiheet, niin joskus voi tulla törmäys. Joka tapauksessa Toinen maailmansota tuli ja Itämeren herruus siirtyi joskikin aikaa Saksalle. Punalivasto, jonka Stalin meinasii jo tuhotakin Pietarin alueella, oli siellä Suomenlahden pohjukassa miinoitusten ja Saksan ilmavoimien sekä laivaston saartamaan, eikä se juuri mitään saanut sodan aikana aikaiseksi. Kun ajatellaan meidänkin pitkiä rannikoita, niin voidaan kuvitella, että ne ovat hyvin vaarallisia alueita. Sen vuoksi meillä olikin rakennettu kaksi panssarilaivaa. Ne olivat tavallaan liikkuvia rannikkotykistöpatteireita, joita voitaisiin siirtää pitkin rannikoita. Tämä vaara ei onneksi toteutunut, ehkä Viipurinlahtea lukuun ottamatta ja sekin liittyi sikäläisiin maasotatoimiin.

Ei venäläisten aikaansaannotset tässä suhteessa mitään suuria olleet lukuun ottamatta sitä vaihetta, että kun saksalaiset joutuivat laivastoiheen vetäytymään hallitsemaltaan Itämereltä. Eihän meidän kauppakaan ilman Saksan laivastoa olisi ollut mahdollista. Mehän kävimme koko ajan kaupaa Keski-Euroopan eli Saksan kanssa. Ruotsi myi sinne malmia, joka Pohjanlahtea pitkin meni etelään ja mahdollisti Saksan sodankäynnin ja niin edelleen. Tämä ei olisi ollut mahdollista, jos punalavastoa ei olisi pidetty hiljaisena siellä Suomenlahden pohjukassa. Sitten kun saksalaiset joutuivat vetäytymään -44 – 45 talvella niin sittenhän se pääsi purkautumaan Itämerelle ja nyt se sai jotakin siellä aikaiseksi, mutta ei ne niin kunniakkaita ne teot olleet. Ne nimittäin upottivat pakolaisia vieviä saksalaisten laivoja. Kuuluisinhan on Gustifoin upotus, jossa meni noin kymmenentuhatta henkeä haavoittuneita sekä naisia, lapsia ja vanhuksia. Myös sellainen alus kuin Steuben upotettiin ja siinä meni noin kahdeksan tuhatta ja se oli vielä merkitty niin suurin punaisen ristin merkein kuin ikänä mahdollista. Goya-niminen alus – sama juttu. En tiedä kannattaako näistä kovin ylipelit olla. Sukellusveneet olivat upottajia ja jos mennään pikku detailjiin, niin tämä upottaja oli mukaakseni kapteeniluutnantti, mutta nimeä en muista, hän alkoholisoitui sodan jälkeen. Olko syynä sitten se, että omaatuntoa kuitenkin vähän pisti.

Sodan jälkeen hän muuttui täydelliseksi juopoksi, eikä ollut missään Neuvostoliiton sankareitten luettelossa, eikä hänestä mitään puhuttukaan. Nyt kuitenkin viimeisten kymmenen vuoden aikana hän on päässyt tappelile ja nyt hän on Neuvostoliiton tai Venäjän sankari niin kuin nykyään sanotaan. Jällelle tuli patsaskin tuonne Kaliningradin eli entiseen Königsbergiin, missä hän nyt täystää sukellusveneen tornissa vihulaisia. Taas yksi esimerkki nykyisestä venäläisestä patriotismista, joka etsii itselleen tukea tällaisistakin asioista. Minä olisin kyllä hiitää tätä herrasta, mutta näin se nyt kuitenkin on.

Saksa oli pyyhitty pois Itämereltä kesään -45 mennessä ja nyt Neuvostoliitto oli todella Itämeren hallitsija – näin voidaan sanoa. Koko Baltian alue ja koko etelärannikko, kommunistinen Puola ja entinen Itä-Preussi, Königsbergin alue,jokase liitettiin suoraan Neuvostoliittoon.Paikkojen nimet muutuivat samaan tyyliin kuin Karjalan kannaksella eli keskitiin erilaisia tekonimiä. Siitä osasta Saksaa, mikä vielä ulottui Itämereen tuli kuuluisia DDR. Se oli vähemmän itsenäinen valtio, elikkä koko Itämeren eteläosa Tanskan portelle saakka oli nyt Neuvostoliiton hallussa. Suomikin oli tällainen ”ystävyyssvaltio”. Mehän pyrimme parhaamme mukaan pysymään erossa näistä seuroista, mutta olihan meillä YYA-sopimus, joka tarvittaessa olisi voinut olla hyvinkin hankalaa, jos neuvostoliittolaiset olisivat siihen kukaan tullussa vedonneet. Gyksyllä -44 venäläiset käyttivät Suomen rannikkoa hyväkseen – Turkuu, josta esimerkiksi lähti se laiva, joka upotti Sustoflin. Suomalaiset joutuivat ottamaan osaa Hildennmaan ja Saarenmaan valtakukseen – tukemaan sitä. Valtajaat lähtivät myskinin Turusta, joten tällaisiakain piirittäi heti sodan jälkeisessä Suomessa oli ja tietenkin pitää muistaa Porkkala. Aikaisemman hangoon asemasta se piti luovuttaa Neuvostoliitolle ja ehän merkitti Suomenlahden täydellistä sulkemista, kun tuolla toisella puolella Virossa oli neuvostoliittolaiset ja se merkisi myös painostusta Helsingin ja pääkaupungin suuntaan kun oli aivan vierellä. Neuvostoliiton herruus näytti aika selkeältä Itämeren alueella. Ruotsi oli ainoa maa, joka oli ulkopuolella, mutta se pyrki olemaan puolueettomana. Kun sen tilanne nyt oli aika hankala, se satsasi aika paljon puolustukseen. Viisikymmentä- ja vielä kuusikymmentäluvunkin Ruotsilla oli varsin kunnioitettavat asevoimat.

Tältä tilanne näytti ja kumpikin puoli tietysti teki suunnitelmiaan. Venäläisten silloisista suunnitelmista on nykyään tietoa, kun niitä on tullut julkisuuteen ja todella me tiedämme, että puolustussuunnitelmien lisäksi heillä oli myös hyökkäyssuunnitelmat. Ne olivat vielä pääsuunnitelmia. Jos sota olisi syttynyt, niin heti oli tarkoitus kataiska Tanska Schleswig-Holsteineista eli erottaa se mannermaasta. Sitten olisi vallattu Tanskan salmet, joihin Molotov oli jo Hitleriltä vaatinut lupaa päästä. Sitten olisi tietysti varsinainen hyökkäys Keski-Eurooppaan. Tällaiset suunnitelmat heillä oli. Natolla ei tällaisia hyökkäyssuunnitelmia ollut – sehän oli muodostettu puolustusliitoksi, mutta jos tällainen hyökkäys tulee, se olisi niin massiivinen ja maavoimien ylivoima niin valtava, että Lännessä olisi turvaututtu ydinaseeseen. Ainakin niin kauan, kun Neuvostoliitolla ei ollut ydinasetta, millä olisi selviydytty ja kyetty vaikka tekemään selvää Neuvostoliitosta.

Äskettäin ilmestyi Churchillin kirja ”Kolmas Maailmansota”, jota en ole vielä aivan kokonaan lukenut, mutta se osoittaa, että vuonna 1945 Churchill suunnitteli Neuvostoliiton tuhoamista. Saksan tuhoamisen jälkeen hän laadiutti suunnitelmat Neuvostoliiton tuhoamiseksi. Hän oli varsin sotaisa mies ja suunnitteli aina kaikenlaista ja se kirja perustuu asiakirjoihin. Hänen kenraalinsa joutuivat toteamaan, että silloisilla voimilla Länsi ei kykenisi Neuvostoliittoa tuhoamaan ja niin näistä suunnitelmista piti luopua. Sitten tuli kuin taivaan lahjana Churchillille ydinaset, joita Neuvostoliitolla ei vielä ollut. Churchillilla oli luettelokin kaupungeista, jotka tuhoataan – Moskova, Leningrad, Kiöva, Stalingrad, Odessa ja mitä niitä olikaan. Jokaiseen atomipommi ja Neuvostoliitto on loppu. Tällainen rauhan mies meillä siinä oli. Mitenkä paljon venäläiset tiesivät näistä suunnitelmista – se ei kirjasta selviä. Kun puhuin tästä molemminpuolisesta epäluulosta, niin olihan Neuvostoliitolla sellainen tiedustelu ja sellaisia agentteja Lännen johtavillakin paikoilla, että heidän on ollut pakko tietää jotakin. Se puolestaan on pannut heidät varpalleen.

Tilannehan jatkui tällaisena – kummallekin tuli ydinase, joka ilmeisesti esti sen, että kolmatta maailmansotaa ei voinut tulla. Se olisi merkinnyt tuhoa kummallekin osapuolelle – senhän sanoo järki. Asevoimat oli silti pidettävä kunnessa ja kilpavarustelu jatkui. Sitten kävi niin, että Neuvostoliitto tuhoutui omituisella – historiassa aika ainkaltauisella tavalla, että suurvalta näin romahtaa ilman varsinaista verenvuodatusta. (välihuuto: Rooman valtakunta tuhoutui näin) Se tuhoutui niin useamman sodan vuoden aikana, että kyllä siellä ehti olla veriäsiäkin tapahtumia kuten vandaalien hyökkäykset. Neuvostoliitto meni hetkessä. Nyt se joutui suunnilleen siihen asemaan, missä Venäjä ja alkava Neuvostovenäjä oli ollut Ensimmäisen Maailmansodan jälkeen. Suomihan ei Venäjälle enää kuulunut paitsi meidän itäisin maakunta. Me olemme ainoa valtio, joka teki Neuvostoliitolle menestyksellistä vastarintaa ja kuitenkin me olemme ainoa valtio, joka on ilmeisesti pysyvästi menettänyt sille omia alueitaan. Kaikki muut, jotka joko antautuivat tai häviävät muuten, ovat saaneet aliansa takaisin ja vähän enemmänkin. Me, jotka tappelimme, menetimme alueitamme. Tämä on asia, mitä meikäisänen ei voi sulattaa ollenkaan. Fakta se kuitenkin on. Venäjä kuitenkin menetti Baltian maat ja niin kuin Ensimmäisen Maailmansodan loppupuolella myös Ukrainan, Valko-Venäjän ja Kaukasuksen valtiot. Varsinkin Ukrainalla on, paitsi maantieteellisesti, myös teollisuuskapasiteetiltaan ja muilta ominaisuuksiltaan suuri symbolinen merkitys venäläisille ja koko Venäjän historialle.

Kiovan epiteettihän on ”Venäjän Kaupunkien Äiti” ja nyt se ei enää olekaan venäläinen. Tämä symboliikka painaa ja on paljon muutakin, kuten Krim väikäs ei Ukrainaan ikinä kuulunutkaan muutoin kuin sen takia, että Hrutshev sen lahjoitti Ukrainalle. Hänen kannaltaan oli ihan sama mihin neuvostotasavaltaan se kuului ja hän teki tällaisen hyvän tahdon eleen, vaikka ukrainalaiset eivät ilmeisesti sitä edes pyytäneet. Krimillä on selvä sotilaallinen merkitys. Jos katsoo kartalle ja kuvittele, että Krim olisi Naton hallussa – sitähän Venäjä tässä miettii – niin olisi erittäin vaarallista Venäjän kannalta kun Mustameri olisi käytännössä Naton hallussa. Tässä on kova reaalipoliittinen tekijä, joka oli merkittävässä syyssä Krimin kaappaamiselle. Symbolisilla aateetekijöillä on myös merkitystä, vaikka tällaiseen sortilaiveen tilanneviroon ne yleensä eivät kuulu. Se on vähän virhe, sillä ne pitäisi yleensä myös muistaa. Krimillä on tällainen merkitys. Nimittäin kristinuskot tuli Venäjälle Krimin kautta, kun Vladimir Suuri otti kristinuskon kasteen vastaan 900-luvulla Sevostopolin eteläpuolella ja se on ollut pyhä paikka Venäjän historiassa. Putinin kävi siellä jo silloin, kun se kuului Ukrainaan. Hän kävi siellä joka vuosi tietynnä päivämääränä soittamassa symbolisia kirkonkelloja. Nyt hän pääsee sinne vapaasti niitä soittamaan ja tekemään ristinmerkkejä, jotka hän on opiskellut oikein hyvin. Aluksi hän tekin sen väärellä kädellä, mutta nyt osaa tehdä oikein.

Jos olette väkään seuranneet Venäjän aatteellista historiaa, niin olette huomanneet, että kirkko ja valtio ovat aina olleet symbioosisa keskenään. Jopa Stalinin aikana sen verran, että vuonna -43 Stalin aikoinan hetkeksi lopetti kirkolliset vainot ja pyysi siunausta toiminnalleen. Sitten myöhemmin hän kyllä unohteli taas näitä asioita. Mutta silloin kun oltiin vaikeuksissa, ovat valtio ja kirkko aina tukeneet toisiaan ja niin se on nykyäänkin. Putinin luotettavin tuki on ortodoksisessa kirkossa ja sen tuki Putinissa.

Eksyin tässä vähän tuonne Krimin suuntaan, mutta kyllä voisin tähän aiheeseen liittyä, sillä Krimin kaappaus hälytti Länttä ja Baltian valtioita, kun osoittautui, että Venäjä oli vakim tällaiseenkin tekoon, vaikka se vakuuttua jatkuvasti, että mitään valtauspyrkimyksiä ei ole. Venäjähän hoiti tämän pikkuisen kōmpelösti – varsinkin alun. Muistatethan kaikki ne ”pienet vihreät miehet” – ei ne mitään pieniä olleet, enkä tiedä olivatko vihreitäkään, mutta näin niitä kutsuttiin. Venäjähän kiisti kaikki yhteytensä niihin, vaikka kaikki tiesivät, mistä ne olivat tulleet. Jostakin ne vain tulivat ja hoitivat käytännössä liittymistä Venäjään. Kukaan ei uskonut, kun Venäjä kielsi kaiken. Muutamaa vuotta myöhemmin Putin sitten kerskali tällä, kuinka me petukimme länttä lähettämällä niitä pieniä, vihreitä miehiä sinne. Nyt siitä tuli hieno tempu.

Ei tämä kerskaluu psykologisesti ollut ihän viisasta ollut. Pienillä Baltian mailla on vakava pelko naapuriaan kohtaan, joka on osoittanut, että se pystyy näin tekemään. Kaikissa näissä maissa – Liettuassa nyt vähemmän, mutta Latviassa varsinkin ja myös Virossa, on isot venäläiset vähemmistöt ja Venäjän perustuslaki vaatii Venäjää suojelemaan myös rajaton ulkopuolella olevia venäläisiä. Siinä on olemassa vaara, että jonakin päivänä ainakin propagandassa esitetään, että tätä vähemmistöä sorretaan ja sitä joudutaan suojelemaan. Minusta tämä pelko on täysin oikeutettu – tätähän Hitlerkin käytti suojeleessaan su deettisaksalaisia ja tulokset tiedämme. Sudeettisaksalaiset halusivatkin suojelesta ja mistä sen tietää tuleeko joskus tilanne, jolloin nämäkin vähemmistöt, jotka ovat varsin suuria, haluavat suojelesta.

Venäläisillä on vastakkainen epäluulonsa. Nyt nämä pienet valtiot, tajuahaan ne sen, että ne eivät yksin pysty puolustautumaan suurvaltana vastaan. Tosin Toisen maailmansodan historiaa löytyy esimerkkejä, että ei se nyt ihan mahdotonta ole ollut, kun saksalaiset torjuivat puolen vuoden ajan Narva-joella ja Sinimäellä venäläisten suurhyökkäykset toisensa jälkeen. Vähemmän heitä oli kuin mitä nämä valtiot saisivat kokoon ja siitä huolimatta he pystyivät torjuntaan. Turha tähän on vedota – tilanne näyttäisi yksinäisille pikkumaille synkältä ja niin ne ovat turvautuneet Natoon. Yhdysvallat Naton takana on Venäjän kilpailija ja onkin kovin mielellään ollut aivan tarjoamassa. Nyt näitä apujoukkoja, kun otetaan mukaan Puola ja Romania, on noin kolmekymmentätuhatta, mikä on suhteellisen paljon – niitä vähennetään jatkuvasti. Joukkujen läsnäolo on ärsyttänyt suuresti venäläisiä, sillä Narvasta on 130 kilometriä Pietariin. Ne muistavat saksalaisten hyökkäyksen ja näkevät, että Naton joukkoja on näin lähellä jatkuvasti. Kun virolaisetkaan eivät ihan mitään psykologian mestareita ole, niin ne järjestivät viime itsenäisyyspäivänään paraatin Narvassa ja siellä oli Yhdysvaltalaisia joukkoja joten tähtituppinen liehuivat paraatissa. Venäläiset olivat tästä tuohuneita. Meinkin voisimme järjestää itsenäisyyspäivän paraatin Vaalimaalla niin että se varmaan näkyisi, niin mitähän ne sanoisivat.

Virolaisten itsetuntoa tuo saattoi kohottaa, mutta välillä tuntuu, että kumpikin puoli kaivaa verta nenästään. Toivottavasti se ei johda mihinkään mutta kireitä väliä ovat. Ei tuo Venäjän voima niin kovin suuri ole. Läntiset tiedotusvälineet mielellään lioittavat Venäjän voimaa. Tätä virovaikuttamistahan harjoitetaan ja nythän perustettiin Suomeenkin tällainen keskus, jossa Nato on kuitenkin se vika, että siinä keskityttään vain sellaiseen toimintaan, jossa Venäjä on mukana. Kaikkihan sitä harrastavat. Sen keskuksen pitäisi suuntaa kumpikaan osapuolta.

Tällainen kiista jatkuu koko ajan, mutta parempi niin kuin asedien käyttö ja kyberotiaan kuuluu, että Venäjän voimaa paitusellaan aika valtavastikin. Se mitä tiedän asiasta tällä hetkellä, niin ei sitä vastaan olisi vika lähtää tappelomaan, mutta ei sen voima mikään valtava ole. Meidän rajalla oli aikoinaan paljon joukkoja. Nyt on vähemmän. Pohejoessa on kaksi prikaatia Petsamossa ja ne on tietenkin tarkoitettu Naton joukkoja vastaan. Vastikään on perustettu prikaati, joka kuuluu tähän samaan kokonaisuuteen. Se on Alakurtissa ei menettämällämme Sallan alueella. Sitteen tutkittiin Pohjoisen Jäämeren laivasto, joka on Venäjän voimakkain laivasto, mutta se ei tähän Itämereen kuulu. Sitten saadakaan tämä eteläänpäin aika paljon ennen, kuin löytyy seuraava valmiusjoukko. Se on Karjalan kannaksella. Meillä esiteltään kartta, joiden mukaan tässä välilläkin olisi joukkoja, mutta ne tiedot ovat vanhentuneita. Näin hillittain uuden kartan, jossa väitettiin, että Kirvussa on valusunkoa, mutta ei siellä ole ollut mitään kohta kaikenkymmeneksi vuoteen. Kannaksella on siis yksi valmiusprikaati, Viron suunnassa on Viron ja Latvian yhtymäkohdassa yksi maahanlaskuprikaati. Tässä ovat nämä valmiusjoukot. Sitten laivasto – se meni niin kuin Venäjän armeija muutekin – ihan rempaleen. Oli 5,5 miljoonaa miestä ja jonkin ajan kuluttua selkeästi alle miljoona miestä.

Se tarkoittaa, että tyhjiä varuskuntia on joka paikassa. Kun venäläinen tapa on, että kun lähdetään pois, niin pistetään kunnat rikki ja kaikki mahdollinen vandalisoidaan, niin nämä ovat surullisia nähtäviä. Niitä löytyy Karjalan kannakseltakin ja pitkin itärajaa. Samoin tapahtui laivaston kanssa. Tuolla Kronstadtissa oli parikymmentä sukellusvenettä Itämerä varten. Siellä niitä romutettiin ja nyt niitä on enää kolme. Uudistamien on kyllä ollut jo kalustoa ja koulutusta myrtyään parantamaan. Asevelvollisuusaika on nykyisin vain vuosi ja toivottavasti se ei enää ole samanlaista simputtavaa ”koulutusta”, josta Venäjän armeija oli kuuluisa. Ei se mikään hyökkäyskykyinen armeija ole lukuun ottamatta niitä ydinaseita ja nehan ovat vastapuolellakin. Siinä mielessä en sitä uhkana pidä, enkä pidä myöskään Natoa uhkana venäläisille – tuskinpa siellä suunnitellaan, että lähdetäänpä tekemään selvää noista venäläisistä. Vaara on siinä, että kun kumpikin ärsyttää toinen toistaan, niin vahinko voi sattua vaikka kumpikaan puoli ei varmasti sitä halua. Tämä tarkoittaa kuitenkin sitä, että kyllä meidän on puolustuskykymme pidettävä kunossa kaiken varalta, että ei käy kuin Ruotsiin, joka liittoi suunnilleen pellolle koko puolusajansa. Nyt kun huomasivat, että ikunien rauha ei tullutkaan, yrittävät korjailla. Goltantiin, joka on yksi strateginen peruspäikka Itämerellä, laitetiin ihan kokonainen komppania.

Aikamme tässä paikassa loppuu, joten tämä jää hiukan kesken, mutta eiköhän minun käsitykseni tästä tilanteesta tullut jokseenkin selväksi. Kiitos mielenkiinnosta.

Puhetallenteesta hiukan lyhentäen tekstiksi muuttanut Jussi Pietilä